

Wijkvisie

Afrikaanderwijk

Voorwoord

Een wijkvisie voor dé Afrikaanderwijk, kan dat wel? De wijk is in transitie en de wijk vandaag is niet de wijk over vier jaar. Waar hebben het dus over als we het hebben over Afrikaanderwijk, de wijk en haar bewoners zoals hij nu is, of hebben we het dan over waar we naartoe gaan? Dat is ook precies de essentie waarvoor wij aan de lat staan. Hoe zorgen we ervoor dat Afrikaanderwijk een wijk blijft waar iedereen zich thuis voelt. Een wijk waar volop gebouwd wordt en kansen geboden worden voor nieuwe bewoners, maar ook een wijk waar de bestaande bewoners niet vergeten worden. Hoe zorgen we ervoor dat beide verhalen worden verteld en samengaan. Daar ligt voor ons dan ook de focus op in de komende periode. Wij gaan ons inzetten om het volledige verhaal van Afrikaanderwijk te vertellen: Het verhaal met een historie en een nieuwe toekomst waar ruimte is voor oud en nieuw. Een wijk waar respect is voor wat er is en waar ruimte wordt gemaakt voor een nieuwe koers. Wij gaan ons met onze diverse samenstelling dan ook hard maken om te laten zien, dat je met respect voor wat er al is een wijk kunt ontwikkelen tot een wijk waar iedereen zich thuis voelt.

Namens de wijkraad Afrikaanderwijk,

Ismail Adsalmis

Voorzitter

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
Wijkidentiteit	6
Terugblik	8
Staat van de Wijk	10
Netwerk en participatie	13
SWOT 14	
Ambities en opgaves	16
Doelen 20	
Participatie bij stedelijke opgaves	22
Bijlagen	22

Inleiding

Sinds 2 november 2021 is de verordening op de Wijkraden 2022 van kracht. Met het nieuwe bestuursmodel krijgen de wijken meer zeggenschap over de inzet en de opgaven in de wijk. Om te bepalen welke opgaven er spelen is de wijkvisie opgesteld. Daarin wordt in een aantal stappen het verhaal van de wijk verteld en de focus voor de komende vier jaar vastgesteld. De wijkraad is gekozen voor een periode van 1 april 2022 tot 1 april 2026. Een belangrijke functie van de wijkraad is om op te halen wat er speelt in de wijk en deze ervaringen te delen met de wijkmanager en de verschillende clusters. Daarnaast heeft de wijkraad een belangrijke rol in het activeren van netwerken en ervoor te zorgen dat meer bewoners laten weten wat zij van de wijk vinden en hoe zij een bijdrage willen leveren aan een wijk in balans. De wijkraad kan namens de wijk adviezen geven aan De wijkraad stelt in het begin van de verkiezingsperiode een wijkvisie op samen met haar bewoners. Het verhaal van onze wijk is complex en daarom was de participatie divers. We hebben diverse gesprekken gehad met onze achterban er is een bijeenkomst geweest over de wijk identiteit geleid door bureau Zeewaardig en er is een enquête uitgezet in het netwerk en op ‘mijnrotterdam’. Op basis van deze input is dit document opgesteld. Het doel is om hiermee richting te geven aan onder andere het jaarplan waarin de concrete acties van de staan. In combinatie met de stedelijke opgaven vormt de wijkvisie de structuur voor aankomende 4 jaar. En we kijken ernaar uit om samen met de bewoners, ondernemers, culturele instellingen, clusters, wijkmanager, raadsleden, B&W en alle betrokkenen in de wijk samen onze wijk nog mooier te maken

Wijkidentiteit

Elke wijk heeft eigen unieke kenmerken, geschiedenis, ligging en sfeer. Deze worden kort weergegeven in de Wijktypering. Bovendien wordt er teruggeblikt op vorige wijkagenda's, de uitdagingen en successen.

Afrikaanderwijk

Om huisvesting te bieden aan de toestroom van havenarbeiders is rond 1900 de Afrikaanderwijk ontwikkeld. Het is een van de eerste Nederlandse wijken waar een meerderheid van de bevolking van niet-westerse afkomst was. Momenteel heeft 75% van de bewoners een niet-westerse immigratieachtergrond; er is een grote, gesloten Turkse gemeenschap. Het gemiddelde opleidings- en inkomensniveau is laag. De samenredzaamheid in termen van elkaar kennen en bij elkaar thuis voelen is verminderd, maar de bereidheid tot burenhulp en tot inzet voor de buurt is nog steeds groot.

Wijkaart Afrikaanderwijk

De wijk fungeert als een sociaal-cultureel centrum voor het hele gebied Feijenoord met een groot en gevarieerd aanbod aan voorzieningen, vooral rond het Afrikaanderplein. Dit is dan ook het kloppend hart. Hier is ook de regionaal bekende Afrikaandermarkt te vinden en het Afrikaanderpark – een groene oase een ware tegenstelling met de rest van de wijk die een nogal stenige uitstraling heeft. Het kloppend hart is momenteel wel wat verwaarloosd en kan wel een impuls gebruiken

In 2020 is een programmeur gestart met het verbinden van de vele partijen, evenementen en activiteiten op en rond het plein, zodat er levendigheid is in deze kern.

De wijk heeft een hoge bebouwingsdichtheid. Ruim 80% van de woningvoorraad bestaat uit sociale huurwoningen en is in bezit van woningcorporatie Vestia. Dit zijn vooral kleinere portiekwoningen zonder lift. De gemeentelijke beleidsambitie van meer balans in de woningvoorraad betekent voor de Afrikaanderwijk een inzet op het vergroten van het aandeel middel dure woningen en het verkleinen van het aandeel goedkope woningen. Enerzijds gebeurt dit door op behoorlijke schaal nieuwe woningen toe te voegen, zoals in de nieuwe buurt Parkstad op de grens van Afrikaanderwijk en Kop van Zuid-Entrepot. Anderzijds door in de bestaande wijk blokken te herstructureren. Bijvoorbeeld het plan voor de vernieuwing van de Tweebosbuurt en herbouw van de Leeuwenkuil

Met een verscheidenheid aan winkels, bedrijfjes en horeca is sprake van een levendige, maar ook wel broze wijkeconomie – ondanks gemeentelijke steunprogramma's. Er zijn risico's van verweving van boven- en onderwereld en gereede zorg dat jongeren mede langs die weg in dubieuze (bij)banen belanden.

De Afrikaanderwijk staat al jaren bekend als probleemwijk, en de gemeentelijke ambitie is om de bewoners uit de wijk vooruit te helpen en daarom is Afrikaanderwijk is een focuswijk in het kader van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ), waarbij extra inzet is op school, werken en wonen met ook een aanpak van (vaak verborgen) criminaliteit en investeringen in voorzieningen.

Ansichtkaart van de wijk

Welkom in de Afrikaanderwijk!

“Onze wijk, de Afrikaanderwijk of gewoon Afri, staat nooit stil. In onze straten is er altijd leven. Kinderen spelen, jongeren hangen rond, auto’s rijden af en aan en het Afrikaanderplein is het borrelende en bruisende hart van de wijk. Met twee keer per week de Markt, die markt heeft alles. Verse groente en fruit, vis en vlees. Er is handel, er wordt gelachen en gescholden en mensen komen van ver om te kopen wat je alleen hier kan krijgen. Maar naast liefde, is er ook last van de markt: de rotzooi die de bezoekers en markt-kooplieden achterlaten, het af- en aanrijden van de auto’s. Het niet vuilmaken van ons park.... Kortom een lastige liefde-haat verhouding.

Onze wijk ligt centraal, maar toch echt op Zuid. De woningen zijn slecht, er is te weinig groen, de problemen zijn serieus en eigenlijk mag er wel meer worden omgekeken naar ons, de bewoners die er al jaren wonen en blijven wonen. Maar je zal ons niet snel horen klagen. We komen overal vandaan, maar hier kennen we elkaar of zoeken we elkaar op. Bij de moskee en ons theehuis, of bij het Klooster en de markt. Hier groeten we elkaar nog op straat. We doen wat moet gebeuren en daar doen we niet belangrijk over.

“Je moet uit je doppen kijken!” We zijn hier recht voor je raap maar schrik niet. Het is hier niet zo slecht als je dacht; het bruist hier juist van de potentie. Er komen parken, leuke horeca en nieuwbouw. Alles is in beweging, maar Afri blijft Afri. Trots op onze wijk? Och misschien is er weinig om echt trots op te zijn. Maar het is wel onze wijk, we kennen elkaar en hier voelen wij ons thuis”

Kortom Echt Afrikaanderwijk!

Terugblik

Terugblik 2018-2022

Afrikaanderwijk was onderdeel van het bestuurlijke experiment voor wijkraden in de vorige periode. In die periode is er een wijkagenda opgesteld voor de periode 2018-2022 met de volgende 5 doelen:

1. Gezonde wijkeconomie;
2. Kwalitatief goede buitenruimte en verbindingen dragen bij aan een interessant en aantrekkelijk woonmilieu;
3. Een betere en meer diverse woningvoorraad;
4. Schoner en Veiliger op straat;
5. Meer mensen doen mee

Resultaten

1. Gezonde wijkeconomie

De Afrikaanderwijk is een levendige woonwijk met twee keer per week de bekende Afrikaandermarkt als kloppend hart. De transformatie van de wijk is ingezet er zijn nieuwe bewoners aangetrokken. Deze ontwikkeling zal de komende tijd dominant worden. In deze veranderende omgeving is het belangrijk dat ondernemerschap ruimte krijgt en wordt behouden. Het is van belang dat ondernemers in de wijk ook kunnen profiteren van de effecten van de groeiende economie in de wijk.

Ondernemerschap kan nog alle steun gebruiken om verder te ontwikkelen en weerbaarder te worden. Daarmee is in de achterliggende periode een start gemaakt, maar aandacht is ook gewenst voor de komende tijd. Ook de markt kan de wijk meer opleveren; het zou als vliegwiel van de lokale economie kunnen zijn en daarmee de identiteit van de wijk kunnen versterken. De afgelopen drie jaar is stevig ingezet op een levendige kern en met (culturele) programmering maar verdere. Deze inzet is vruchtbaar gebleken en is ook voor komende tijd gewenst. Festivals, evenementen en een levendige kern kunnen de oplossing zijn om oud en nieuw met elkaar te verbinden en bijdragen aan een gunstig economisch klimaat in de bestaande structuur.

2. Kwalitatief goede buitenruimte en verbindingen dragen bij aan een interessant en aantrekkelijk woonmilieu

Het verbeteren van de verbindingen naar en in de wijk is van belang zodat de wijk makkelijk vindbaar en bereikbaar is vanuit de omgeving van de metrostations. Het verbinden van het buiten- en binnendijkse deel van de wijk, de relatie met het te ontwikkelen maashavenpark en een goede verbinding met Katendrecht zijn hier voorbeelden van. Ook de inrichting van de buitenruimte heeft nog voldoende potentie om het verblijf in de buitenruimte aantrekkelijker te maken voor de bewoners en tegelijkertijd ook voor de bezoekers.

We vragen vooral aandacht voor langzaam verkeer. Er moeten bijvoorbeeld meer fietsparkeerplekken komen. Maatregelen zoals de huidige deelfiets en scooters leveren geen bijdrage, eerder meer overlast. In de versteende Afrikaanderwijk moet veel meer groen komen en bestaande structuren kunnen een upgrade gebruiken. De huidige groene plekken, zoals het Afrikaanderpark zijn onvoldoende onderhouden. Ook zijn er te weinig speelplekken voor de jongsten.

3. Een betere en meer diverse woningvoorraad

In de Afrikaanderwijk zijn belangrijke ontwikkelingen rondom de woningvoorraad. Naast nieuwbouw zoals Parkstad wordt ook een belangrijk deel van de bestaande voorraad aangepakt. De plannen voor de Tweebosbuurt vorderen snel. De woningvoorraad is in de huidige situatie nog te eenzijdig en verouderde sociale

woningbouw vormt een te groot deel. Goede communicatie, een goede beheerparagraaf zijn van groot belang in de overgang. Een flinke opgave hierbij was en is om de nieuwe bewoners van de Laan op Zuid het Afri-gevoel mee te geven en te zorgen dat zij zich onderdeel voelen van de Afrikaanderwijk. Hiermee is gestart via programmering in de oude kern, maar dit vraagt de komende tijd ook nog de nodige aandacht.

4. *Schoner en Veiliger op straat*

Zwerfvuil (ook van de markt) en naastplaatsingen zijn een dagelijks probleem. De Afrikaanderwijk vervuilt! Straten zijn te vaak veel te vies. Na het schoonmaken, is het snel weer vies en is er veel zwerfvuil. Mede daardoor is er in de Afrikaanderwijk veel overlast door plaagdieren. De geplaatste broodbakken hebben effect, en daar zouden er meer van kunnen komen. Het bestrijden van plaagdieren in de hele wijk blijft een prioriteit.

Bewoners van de Afrikaanderwijk voelen zich nog niet veilig genoeg. Er zijn plekken in de wijk waar overlast door jeugd wordt ervaren zoals de portieken in de Christiaan de wetplein, Afrikaanderplein en het huis van de wijk. De afgelopen jaren was er te weinig aanbod voor de jeugd en het laatste jaar is er flink ingezet op het aanbieden van sport en sociale-activiteiten en het ondersteunen van jongeren bij hun hulpvraag. Echter ontbreekt het in de wijk aan een plek waar jongeren simpelweg kunnen samenkomen. Daar moet de komende tijd aandacht voor komen

5. *Meer mensen doen mee*

Te veel bewoners staan aan de zijlijn. Financiële en sociale belemmeringen (o.a. het ontbreken van taalvaardigheid) spelen daarbij een beduidende rol. Een belangrijk doel was en is dat er meer mensen naar vermogen actief worden in en voor de wijk en uit de schuldenlast geholpen worden. De stap naar werk moet makkelijker gemaakt worden, o.a. door leerwerkplaatsen en aandacht voor stageplekken. Dit was een focus, maar blijft aandachtspunt voor de komende periode. Het wegnemen van belemmeringen op het gebied van gezondheid en zorgen voor een stabiele thuissituatie was een fors aandachtspunt alsook aandacht voor het tegengaan van vereenzaming bij het grote aantal ouderen in de wijk.

Staat van de Wijk

De Staat van de Wijk beschrijft de huidige (woon)situatie van de 39 wijkraadswijken van Rotterdam. Het wijkprofiel is het uitgangspunt voor de informatie in de staat van de wijk. De informatie van het wijkprofiel wordt aangevuld en geduid met een combinatie van data, ervaringen en signalen vanuit de gemeentelijke organisatie en professionals werkzaam in de wijken. Zo ontstaat een overzichtelijk beeld van de wijk, met ruimte voor de unieke identiteit van de wijk.

Wijkprofiel Afrikaanderwijk

Bevolking

- De Afrikaanderwijk telt 8.095 inwoners.
- 75% van de inwoners van de Afrikaanderwijk heeft een niet-westerse migratie achtergrond. 17% van de inwoners heeft geen migratieachtergrond.
- De leeftijdsamenstelling van de inwoners van de Afrikaanderwijk komt relatief goed overeen met het gemiddelde van Rotterdam.

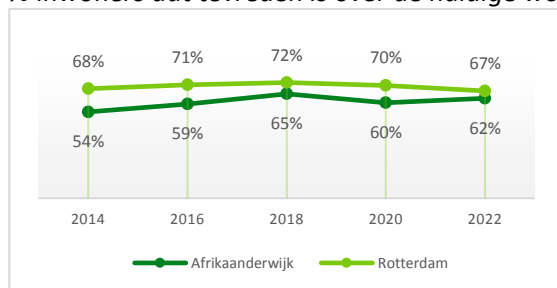
Fysiek (Woningen, openbare ruimte en voorzieningen)

- Relatief veel woningen in de Afrikaanderwijk zijn in bezit van woningcorporaties (82%, Rotterdam: 43%). 7% van de woningen wordt gebruikt voor particuliere huur (Rotterdam: 24%) en 11% van de woningen is in bezit van

een eigenaar-bewoner (Rotterdam: 33%).

- Bijna de helft van de woningen (42%) is gebouwd rond 1900. Toen voor de toestroom van havenarbeiders.
- 62% van de inwoners is tevreden over de huidige woonsituatie. Dat is inclusief woning, buurt, mensen en voorzieningen.

% inwoners dat tevreden is over de huidige woonsituatie

- Op straat, in de openbare ruimte, zien bewoners nog veel problemen. Bewoners geven aan dat er nog vaak sprake is van rommel en vuil op straat, maar ook van vernieling van bankjes en vuilnisbakken. De waardering van bewoners over de kwaliteit van de openbare ruimte ligt onder het gemiddelde van Rotterdam (88) met een score van 77. Deze score is wel verbeterd sinds 2020 (67).
- Ook mag het van de bewoners groener worden met zowel groen (grasveldjes, bomen) als gebruiksgroen (picknick, sporten, spelen).
- Verder lijken bewoners zich zorgen te maken over de verkeersveiligheid in de Afrikaanderwijk. 35% van de inwoners geeft aan dat agressief verkeersgedrag veel voorkomt en 58% van de inwoners geeft aan

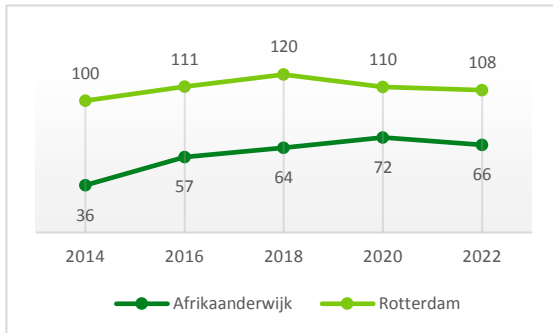

dat er ook vaak te hard wordt gereden. Op de stoep parkeren komt volgens veel bewoners (48%) ook veelvuldig voor.

Veiligheid

- De algemene veiligheidsbeleving in de Afrikaanderwijk is 66 en ligt daarmee onder het Rotterdams gemiddelde (108).

Veiligheidsbeleving (index)

- Meer dan in 2020 ervaren bewoners op straat drugsoverlast, overlast van drugshandel en van jongeren.
- Het aantal geweldsdelicten is sinds 2020 afgenomen. De mate waarin geweld plaatsvindt in de wijk is nu positiever dan het gemiddelde van Rotterdam.
- Er is meer vandalisme dan in 2020. Dit komt vooral door meer bekladding. Bewoners ervaren zelf minder vandalisme.

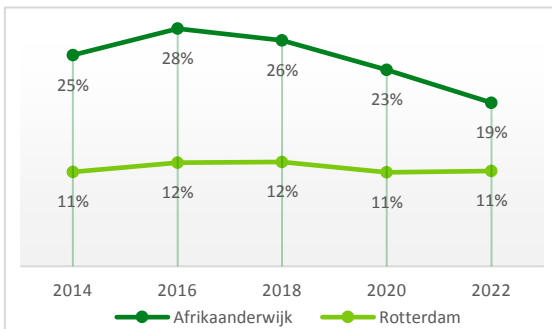
Werk & Inkomen

- Net als bij de meting van 2020 is in 2022 opnieuw een lichte verbetering te zien in de gemiddelde inkomens- en opleidingspositie. Het aandeel bewoners met werk is fors groter geworden.
- Het percentage huishoudens met een bijstandsuitkering is sinds 2020 met 4% gedaald naar 19%¹ (Rotterdam: 11%). Het aandeel huishoudens met een laag huishoudinkomen is 36% (Rotterdam: 19%).

¹ In het Wijkprofiel wordt het percentage inwoners dat een bijstandsuitkering heeft op huishoudensniveau gemeten. Daarom kan het percentage dat hier wordt gerapporteerd en geduid afwijken van de cijfers die cluster Werk & Inkomen rapporteert.

- In 2022 hebben minder bewoners schulddienstverlening nodig (0,9%) dan in 2020: 1,2%. Het stedelijk gemiddelde ligt op 0,8%.

% huishoudens met een bijstandsuitkering

- Ook het deel van de bewoners met een opleiding op minimaal MBO 2 niveau is gegroeid.

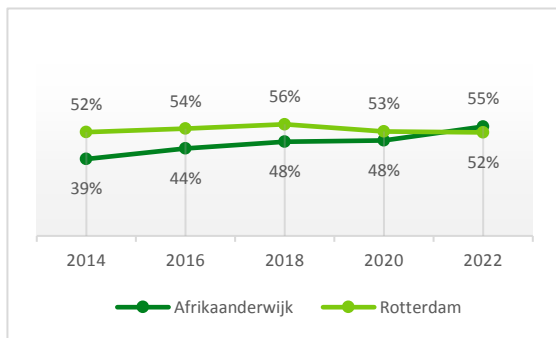
Sociaal

- Het percentage jongeren met een startkwalificatie (58,3%) ligt onder het gemiddelde van Rotterdam (62,6%).
- Het aandeel nieuwe voortijdige schoolverlaters (2%) ligt onder het Rotterdamse gemiddelde (2,5%).
- Het percentage jeugdigen met een jeugdreclasseringsmaatregel (1,8%), ligt wel boven het Rotterdamse gemiddelde.
- Op elke basisschool is er tien uur extra tijd per week voor sport- en cultuuraanbod.
- Bewoners zijn positiever gaan denken over het wonen en leven in de Afrikaanderwijk.
- De groep bewoners dat zegt zich verantwoordelijk te voelen voor de leefbaarheid en veiligheid in de Afrikaanderwijk is groter dan in veel andere wijken in de stad. Relatief veel bewoners zijn actief als vrijwilliger (29% van de inwoners, Rotterdam: 21%).
- In verhouding geven veel bewoners burenhulp of zijn ze actief bij bewonersinitiatieven of plannen voor de buurt of de stad (24% van de bewoners, Rotterdam: 20%).
- Het algemene oordeel over de kwaliteit van het leven is vanaf 2020 hard gestegen van 28 naar 55 (Rotterdam: 93). 71% van de inwoners zegt tevreden te zijn met de kwaliteit van hun leven (Rotterdam: 78%).
- Een grotere groep bewoners vindt dat zij geluk hebben met hun buurt, zijn er trots op (55%) en vinden het leuk om er te wonen.

% bewoners dat zegt trots te zijn op eigen buurt

- Men geeft vaker aan zich thuis te voelen bij buurtbewoners.
- Het beeld dat bewoners hebben over hoe men in de wijk met elkaar omgaat is op veel punten positiever dan in 2020.
- Zo wordt nu veel vaker gezegd dat buurtgenoten elkaar kennen (38% van de inwoners, Rotterdam: 36%), veel met elkaar omgaan (39% van de inwoners, Rotterdam: 28%) en ook dat jong en oud goed met elkaar om-

gaan (51% van de inwoners, Rotterdam: 45%).

- Toch lijken veel bewoners van de Afrikaanderwijk het moeilijk te vinden om hun leven zelf in een positieve richting te sturen. Zo wordt hier meer dan in de meeste andere wijken van Rotterdam gezegd dat men problemen soms niet kan oplossen (17% van de inwoners), weinig controle over dingen te hebben (20% van de inwoners) en zich vaak hulpeloos en in de steek gelaten te voelen.
- Inwoners geven aan moeite te hebben met de Nederlandse taal. 23% van de inwoners geeft aan moeite te hebben met het spreken van Nederlands, 20% van de inwoners geeft aan moeite te hebben met het lezen van Nederlands en 28% van de inwoners geeft aan moeite te hebben met het schrijven van Nederlands.
- 25% van de inwoners ervaart een slechte gezondheid. Dat is meer dan gemiddeld in Rotterdam (19%). 11% van de inwoners zegt sterke gezondheidsbelemmeringen te ervaren (Rotterdam: 8%).
- Sinds 2018 wordt de groep bewoners kleiner die vindt dat de gemeente ervoor zorgt dat iedereen kan meedoen en initiatieven van bewoners ondersteunt.
- Ook zegt een kleinere groep nu dat zij vertrouwen hebben in overheidsorganisaties, instanties en hulpverleners.

Netwerk en participatie

Netwerk en samenwerking

De Afrikaanderwijk heeft al van oudsher een wijk overstijgende positie vanwege de markt, en het Afrikaanderpark en -plein. Er zijn dan ook vele actieve netwerken in de wijk. Zoals Buurtgroep Tweebos, Afrikaanderwijkcoöperatie, Niffo, boxing 82, Feyenoord Hub, Kocatepe Moskee, DSB, African Queens, 3 basisscholen, Huis van de wijk Klooster, Speeltuinenvereniging, de Botanische tuin, Karelschot vogelklas, Stadstrainers, st. Ons Theehuis en nog vele kleine initiatieven. Het opvallende is wel, dat alle partijen vooral naast elkaar functioneren en nauwelijks echt samenwerken. Dat zie je ook terug in de participatie. Het is erg lastig om via één participatiemethode een goede afspiegeling van de wijk te krijgen.

Daarom hebben we ervoor gekozen om via verschillende wegen zoveel mogelijk input op te halen. Alle wijkraadsleden hebben bij hun eigen achterban input opgehaald via 1 op 1 gesprekken of via groeps gesprekken. Zo heeft Sultan de dames van het theehuis, de vrouwenvereniging van de Kocatepe, de ouders van de ouderkamers, de vrouwengroep in de Arend en de moeders in de speeltuin gesproken. Ruben heeft tijdens een avond in Het Gemaal input opgehaald en heeft Houssein de Marokkaanse buurtvaders en jongeren op het Afrikaanderplein bevroegd. Naast deze gesprekken is er ook een enquête op 'mijn Rotterdam' geplaatst en ik een sessie geweest met Bureau Zeewaardig om de identiteit van de wijk te bepalen.

SWOT

Afrikaanderwijk ligt echt centraal en is goed bereikbaar met het OV, samen met de horeca, het park en de markt ligt er een basis voor een interessante plek voor recreatie en het toeristen. Hierbij moet er aandacht zijn voor balans tussen bewoners en bezoekers. Sociale binding is nu nog een zwakte, die omgevoerd kan worden door te investeren op ontmoeting, door voorzieningen voor de jeugd en anderen te faciliteren. Ook moet er geïnvesteerd worden op een bruisende programmering in de theaterzaal en het park. Er moet dan ook niet alleen geïnvesteerd worden in de nieuwbouw, maar ook oog zijn voor het potentieel van de bestaande wijk. De beschikbare openbare ruimte is beperkt, en wordt nog meer beperkt door de verdichtingsopgaven. Het is dus van belang hier oog te hebben. Welke functies kun je combineren en welke niet, wat is het gewenste en preferente gebruik. Een herwaardering van de beschikbare openbare ruimte is heel belangrijk.

De wijk kan en moet groener, zeker met het oog op de toekomst, waarbij temperatuurstijging een feit is. Door de verdichting staat de mobiliteit en parkeren in de wijk enorm onder druk. Ook de verkeersveiligheid vraagt de nodige aandacht. Er zijn nog onvoldoende langzaam verkeer verbindingen tussen de verschillende delen van de wijk. Verder is er last van afval in de openbare ruimte en de daarmee gepaard gaande overlast van ongedierte is een grote irritatie in de wijk.

Er zijn grote sociaal- economische verschillen tussen bewoners. Als hier geen aandacht voor komt, wordt de tweedeling in de wijk alleen maar groter.

De wijk heeft nog steeds een dorpskarakter, waarbij de meeste bewoners elkaar kennen, maar door de gentrificatie is er veel in de samenstelling van de wijk veranderd is de broze balans die er was, verstoord. Dat heeft als resultaat dat verschillende leefwerelden steeds meer langs elkaar heen leven, en dat leidt ook wel eens tot spanningen tussen diverse bewonersgroepen.

SWOT Afrikaanderwijk

STERKTE	ZWAKTE
Ligging Jonge talenten Jeugd Diversiteit Ondernemend gedrag Aanwezigheid MKB Sportieve jongeren Nieuwe bewoners Markt OV-verbinding/bereikbaarheid Park en faciliteiten	Laag geletterdheid Sociale cohesie is laag Slechte branding Markt Gezondheidsproblematiek Schuldenproblematiek Slechte Veiligheidsbeleving Gebrek aan speelplekken Weinig groen Slecht onderhouden en vieze buitenruimte Drugsoverlast (jonge drugsrunners) Weinig voorzieningen voor de jeugd Huidige voorzieningen sluiten niet aan bij de bewoners Parkeerdruk
KANS	BEDREIGING

Beschikbare buitenruimte beter benutten Nieuw sociaal kapitaal Meidenparticipatie versterken Talenten in de wijk Vrouwen Netwerken Ouderen met ervaring en talent NPRZ Gebiedsontwikkeling Aandacht van huidig college voor Zuid Theaterzaal Klooster	Gebrek aan sociale cohesie Woonvisie Gebiedsontwikkeling Mobiliteit en verkeersafwikkeling Veiligheid Negatieve media Verdrrijving lagere klasse Gebrekkig investering bestaande wijk Tweedeling in de wijk
---	---

Ambities en opgaves

In ons toekomstbeeld zien wij een wijk die schoon is en waar iedereen zich welkom en gezien voelt. Wij sterven naar een beeld waarbij het dorps van de wijk behouden blijft en de bewoners uit de bestaande wijk zich erkend en gezien voelen, en nieuwe bewoners zich welkom en prettig voelen, ook in de bestaande kern. Wij kijken uit naar een wijk waarbij de jeugd zich maximaal kan ontwikkelen, ouderen als kapitaal worden ingezet en iedereen de beste versie van zichzelf kan worden. Om dit te bereiken moeten er plekken zijn waar huidige en nieuwe bewoners elkaar tegenkomen, waar jongeren zich maximaal kunnen ontwikkelen en waar huidige bewoners ook wooncarrière kunnen maken.

Een inclusieve wijk waarin iedereen mee kan doen

Ook het leven van vele gezinnen en kwetsbare groepen op welzijnsniveau moet verbeteren. Er zijn veel mogelijkheden om hulp te krijgen, maar het aanbod bereikt de mensen vaak niet. Er moet dus een betere

verbinding komen tussen het aanbod en de vraag. Om het welzijns-klimaat naar een hoger niveau te tillen, moet gekeken worden hoe het anders kan. Het jongerenwerk moet naar het volgende niveau gebracht worden alsook het aanbod voor verschillende vormen van dienstverlening voor volwassenen. De wijkraad wil actief bijdragen aan een gemeenschap waarin iedereen mee kan doen. We zetten daarom in op het versterken van de sociale cohesie tussen bewoners en willen met de Gemeente samenwerken om het aanbod qua dienstverlening, werk en scholing beter bij de bewoners bekend te maken. Goed onderwijs is cruciaal voor de ontwikkeling van alle kinderen die in onze wijken wonen. In ons gebied zijn er drie basisscholen. De school(pleinen) is ook de plek waar ontmoetingen plaats vinden tussen verschillende werelden. Scholen spelen dus op verschillende domeinen een cruciale rol bij het versterken van de samenleving. Daarom vinden wij het belangrijk dat nieuwe bewoners ook kiezen voor de basisscholen in de wijk.

Een verbonden wijk, gaat niet vanzelf. Kunst- en cultureel aanbod is een manier om ontmoetingen en relaties te versterken. De theaterzaal in het huis van de wijk, kan hierin een belangrijke rol spelen. Evenals het Afrikaanderpark. Het dus erg belangrijk te zorgen voor diverse programmering op beide locaties. Je veilig voelen in je eigen huis en op straat is erg belangrijk. Bewoners en ondernemers zien hun wijk in de toekomst niet alleen graag veiliger maar ook graag schoner. Vooral in de openbare ruimte en zeker op speelplekken en parken waar kinderen spelen en verblijven

Een kwalitatief hoogwaardige buiten ruimte voor de hele wijk.

Kwaliteit van leefomgeving is belangrijk voor iedereen. Dit geldt dus ook voor de bestaande wijk. De parkeerdruk is een probleem en er moeten alternatieven komen om deze te verlagen. De buitenruimte moet groener en schoner. Het Afrikaanderplein en -park krijgt kwaliteitsimpuls. Het sporten, ontmoeten en verblijven wordt versterkt. Ook in de bestaande straten moet meer ruimte komen voor groen en moeten bestaande speelvoorzieningen geoptimaliseerd worden. Ook de langzaamverkeerverbindingen in en om de wijk moeten geoptimaliseerd worden. De opwarming van de aarde is een feit, en dus ook in onze wijk is het streven om overal waar gebouwd, wordt zoveel mogelijk klimaatdoelstellingen mee te nemen. De verdichting van de wijk is een feit, en de beschikbare openbare ruimte komt onder druk te staan. Daarom is het belangrijk opnieuw te kijken naar hoe je deze gebruikt.

Integrale opgaven de komende tijd

Het zijn spannende tijden voor bewoners van de Afrikaanderwijk. De fysiek ontwikkelingen in de wijk brengen leefbaarheidsvraagstukken met zich mee. De huidige bewoners maken deze transitie van dichtbij mee en zullen het nodige ongemak en overlast ervaren. Het is taak van de gemeente en het programma NPRZ om het ongemak en overlast zo veel mogelijk te beperken en ook ervoor te zorgen dat huidige bewoners kunnen meeliften in de positieve ontwikkelingen in en om de wijk. Dat is de grootste opgave: Ervoor zorgen dat er geen tweespalt ontstaat in de wijk en dat alle bewoners mee kunnen en mogen doen in de transitie die volop in gang is.

Belangrijk opgaves in de transitie zijn dus:

- Borging van de leefbaarheid en bereikbaarheid tijdens de transformatie.
- Aandacht voor Schoon, heel en veilig
- Aandacht voor sociaal zwakkeren in de transformatiegebieden.
- Aandacht voor de verbinding tussen Oud en Nieuw.
- Aandacht voor goede en juiste voorzieningen binnen de nieuwbouw en upgrade in de bestaande wijk
- Aandacht voor de wensen en behoeftes van de huidige bewoners zowel fysiek als sociaal

Wonen

Het plan is om meer diversiteit in het woningaanbod te krijgen door meer middel dure woningen te bouwen en het aandeel goedkope kleine woningen terug te brengen. Enerzijds worden nieuwe woningen toegevoegd zoals in de nieuwe buurt Parkstad op de grens van Afrikaanderwijk en Kop van Zuid-Entrepot. Anderzijds wordt de bestaande wijk geherstructureerd. Zoals in de Tweebosbuurt. Ook de omgeving van de Afrikaanderwijk is volop in ontwikkeling. Zo wordt Roseknoop wordt verbouwd en Feyenoord City ontwikkeld.

Talentontwikkeling

Het voornemen is om een generatie zonder achterstanden op te laten groeien. Daarom is er op elke basisschool tien uur per week extra tijd voor sport- en cultuuraanbod. Daarnaast wordt met alle wijkpartners een pedagogische visie wordt ontwikkeld en ingebed een wijkprogrammering. En de wens is ook initiatieven uit de wijk hierop te laten aanhaken. Zodat het ook echt met de bewoners is. Er zijn vele talenten in de wijk, zowel creatieve als sportieve talenten, daar mag ook meer de aandacht op komen te liggen.

Veiligheid

De laatste jaren gaan de cijfers vooruit, alleen de beleving van de mensen blijft achter. Qua veiligheid ingezet op terugdringen van (jeugd)overlast en versterken van de veiligheidsbeleving door zichtbaar aanwezig te zijn. Ook lopen er programma's om ondermijnende criminaliteit aan te pakken. Maar de grootste opgave is om leefwerelden te verbinden en ervoor te zorgen dat er een weerbare wijk ontstaat waar bewoners elkaar kennen en met elkaar in gesprek durven over wat ze bezighoudt.

Schone en groene wijk

De wijk is slecht onderhouden, vooral de oude kern. Stoeptegels zijn schots en scheef, de speelplekken zijn verouderd. De groenstructuur is te beperkt en kent geen biodiversiteit. De markt en de ondernemers in de oude kern zijn grote vervuilers van de buitenruimte. De bestaande wijk kan echt een onderhoudsimpuls gebruiken. Ook de bestaande wijk verdient die liefde en aandacht

Verbinden en samenleven

De wijk is in transitie en het is van belang dat iedereen in de transitie mee kan doen. Er moet dus aandacht komen in alle programma's voor verbinden en samenleven. Zowel in de programmering als in de inrichting van de buitenruimte moet hier aandacht voor zijn. Om tweespalt in de wijk te voorkomen moet hier dus in alle beleidsvelden aandacht voor komen. Creative en culturele programmering kan dan ook een mooi

middel zijn om verschillende werelden met elkaar te verbinden. Van belang is dat de bestaande wijk en bewoners niet vergeten worden en dat daar ook voldoende aandacht voor is

Doelen

3.1 Doelen

Om de ambities voor de toekomst te behalen hebben we, na input van de bewoners, vijf doelen geformuleerd en deze doelen zijn een kompas voor de komende jaren en worden per jaar praktisch vertaald in een actieplan waarin ook resultaten per jaar worden bijgehouden.

Doel 1: Meer aandacht voor schoon en heel

De Afrikaanderwijk raakt steeds beter doorbloed tussen de wijken Katendrecht, Entrepot en Wilhelminapier en steeds meer mensen weten de Afrikaanderwijk te vinden. De warenmarkt, die er twee keer per week is, trekt veel bezoekers buiten de wijk. Maar de markt en de bezoekers zijn te gast in de wijk. De bewoners ervaren steeds meer overlast van het afval van de marktkoopliden en bezoekers. Het gescheiden ophalen van de afval gedurende markt, is al een stap in de goede richting maar bij lange na niet genoeg. Door dumping van vuil in het park tijdens de markt is het park een broeinest voor ratten. Tijdens de markt rijden de kooplieden ook door het park met palletwagens en de bestrating in het park is daar niet op gemaakt. Ook rijden de kooplieden met hun auto's op de stoepen en het Afrikaanderplein, waardoor de tegels schots en scheef zijn. Dat beeld is er eigenlijk in de hele wijk. Het straatwerk is vaak verzakt en verouderd. Daarnaast gooien bewoners nog dagelijks etensresten op straat.

Doel 2: Meer aandacht voor bereikbaarheid van de wijk

Langs de oostelijke rand van de wijk is er al volop gebouwd en wordt er nog steeds gebouwd. Rotterdam groeit en Afrikaanderwijk groeit mee. Dit zorgt voor extra verkeersbewegingen in de straten rondom de wijk en de wijk in en uit. We moeten goed kijken wat deze plannen voor invloed hebben op de lange termijn bereikbaarheid van de wijk. Te voet, met de fiets, auto en het OV. Een van de antwoorden hierop is project Roseknoop. Belangrijk is ook dat er goede loop- en fietsroutes zijn de wijk in en uit, specifiek over

de dijk heen die ondanks aanleg van de Paul Krugerstraat nog steeds als barrière wordt ervaren. Auto's van bezoekers in de wijk vormen een probleem. Vooral op marktdagen is het druk rondom Afrikaanderplein. Omgeving Hillekop ervaart gedurende de hele dag een hoge parkeerdruk. Metro en tramgebruik wil de wijk graag stimuleren, maar ook daarin moet aandacht zijn voor goede verbindingen naar haltes en stations. Door de vele bouwwerkzaamheden in de wijk worden de wegen extra belast met bouwverkeer. Er is dus ook aandacht nodig voor leefbaarheid op de kortere termijn.

Doel 3: Upgraden van de buitenruimte in de bestaande wijk: Afrikaanderpark en -plein als hart van de wijk

In de Afrikaanderwijk zijn belangrijke ontwikkelingen rondom de woningvoorraad. Naast nieuwbouw zoals Parkstad wordt ook een belangrijk deel van de bestaande voorraad aangepakt: Transvaal wordt gerenoveerd. De Tweebosbuurt is grotendeels gesloopt en zal op termijn worden herbouwd. Kortom er is veel aandacht voor woningbouw. Maar naast een woning is ook de buitenruimte een belangrijk onderdeel van de woonbeleving. Ontmoeten en samenleven zijn belangrijke kenmerken van de huidige identiteit van de Afrikaanderwijk en dat moet behouden worden of zelfs verder worden uitgebouwd. Dat ontmoeten vindt grotendeels buiten plaats: op straat, in parken en op speelplekken. Die plekken moeten uitnodigend zijn voor alle doelgroepen. Nieuwe bewoners van Parkstad, bewoners van de oude stadswijk en bezoekers moeten zich er prettig voelen, ongeacht leeftijd. Helaas is dat nu nog niet overal het geval. Het Afrikaanderpark wordt nauwelijks gebruikt. Het park is slecht toegankelijk en onzichtbaar door de hekken en markt (Afrikaanderplein en park niet goed verbonden), het park is vaak vuil, kwaliteit van het groen is laag, wateroverlast, ratten en onvoldoende inrichting, het draagt allemaal niet bij aan het gebruik. Aan de randen op het plein zijn dagelijks vele sportactiviteiten, maar tijdens deze activiteiten rijden regelmatig scooters en auto's op het plein. Het Afrikaanderplein moet het hart van de wijk zijn waar mensen samenkomen, maar in het park komen nu vooral vogels en het plein is stenig, leeg en staan vooral veel auto's. Ook de speelplekken Herman Costerstraat, binnenterrein Hevaza en binnenterrein Arend kunnen wat meer liefde, groen en aandacht gebruiken. Alles is oud, vies en vervallen en nodigen niet uit om hier prettig en gezellig te spelen. Er is ook behoefte aan meer speelaanbod. Dit is met name rondom Bloemfontein en in Hillekop beperkt.

verblijven.

Doel 4: Meer aandacht voor veiligheid

Uit de cijfers is te zien dat de veiligheid in Afrikaanderwijk de afgelopen jaren aanzienlijk is verbeterd. De objectieve veiligheid is flink verbeterd, maar de veiligheidsbeleving blijft nog steeds achter. Er zijn nog steeds plekken in de wijk waar overlast wordt ervan door jeugd en waar men zich niet veilig voelt. Incidenten vinden vaak later op de avond plaats. De jongeren hoeven niet weg, maar moeten zich wel weten te gedragen. De jongeren laten zich nog te vaak verleiden voor het snelle geld, hier moet specifiek aandacht voor komen. Ook ervaren bewoners nog overlast van sommige horeca in de wijk. Ouderen voelen zich in de avond niet veilig. Babeltrucs en cybercrime is een aandachtspunt dat leeft onder ouderen.

Doel 5: Verbinden en Vooruitkomen

Oud en jong. Nieuw in de wijk of er al jaren wonend. Verschillende culturen. Bewoners met een grotere en bewoners met een kleinere beurs. Dat is de Afrikaanderwijk. Met deze diversiteit als vertrekpunt zet de wijkraad zich in voor het verbinden van bewonersgroepen. De wijkraad wil stimuleren dat bewoners elkaar ontmoeten door meer variatie in activiteiten en door ontmoetingsplekken (binnen en buiten) die voor iedereen aantrekkelijk zijn. Ook wil de wijkraad bijdragen een evenwichtiger beeld van de wijk: het moet niet steeds gaan over wat de Afrikaanderwijk moet worden, maar vooral ook over hoeveel goeds er nu al. Daarnaast wil de wijkraad bewoners helpen om vooruit te komen en zo goed mogelijk vorm te geven aan hun leven en leefsituatie. Voor het aanbieden van ondersteuning zal meer gebruik worden gemaakt van sleutelpersonen en sleutelplekken in de wijk. De wijkraad en de gemeente hebben samen enkele acties afgesproken en die staan hieronder. In het nieuwe jaar gaan de wijkraad en de gemeente aan de slag met een groter plan voor Vooruitkomen en Verbinden. Met bewoners en met de vele organisaties die in de Afrikaanderwijk actief zijn.

Participatie bij stedelijke opgaves

Als wijkraad verwachten we bij elke opgave in onze wijk waarmee onze bewoners te maken (kunnen) krijgen vooraf door de gemeente worden geïnformeerd. En dan voeren we graag het gesprek hoe we ervoor zorgen dat de bewoners van Afrikaanderwijk daarop hun invloed kunnen hebben

Bijlagen

1. indicatoren wijkprofiel
2. Participatieoverzicht stedelijke opgave SO
4. Participatie overzicht bij stedelijke opgave SB
5. Stedelijk programma directie veilig
6. Participatie stedelijke opgave DV

Bijlage 1: indicatoren wijkprofiel

Indicatoren:	Jaar	Afrikaanderwijk	Rotterdam
Bevolking			
Aantal inwoners	2021	8.095	651.269
Aantal huishoudens	2021	3.700	326.419
% geen migratieachtergrond	2021	17%	47%
% westerse migratieachtergrond	2021	8%	14%
% niet-westerse migratieachtergrond	2021	75%	39%
% inwoners 0 t/m 15 jaar	2021	16%	16%
% inwoners 15 tot 75 jaar	2021	79%	78%
% inwoners 65 en ouder	2021	14%	16%
% inwoners 75 en ouder	2021	5%	7%
% eenpersoonshuishoudens	2021	45%	48%
Paar zonder kinderen (% huishoudens)	2021	18%	21%
Paar met kinderen (% huishoudens)	2021	23%	19%
Eenoudergezin (% Huishoudens)	2021	14%	11%
Woningen			
Aantal zelfstandige woningen	2021	3.650	304.505
<i>Woningverdeling naar bezit</i>			
% woningen van woningcorporaties	2021	82%	43%
% woningen particuliere huur	2021	7%	24%
% eigenaar-bewoners	2021	11%	33%
<i>Woningindeling naar bouwjaar (5 categorieën, %)</i>			
Tot 1945	2021	42%	31%
1945-1968	2021	2%	21%
1969-1979	2021	2%	9%
1980-1999	2021	35%	27%
Vanaf 2000	2021	20%	13%
% kwetsbare meergezinswoningen	2021	36%	23%
Gemiddelde WOZ-waarde per M2	2020	€ 2.155	€2.712
% dat zegt tevreden te zijn over de huidige woonsituatie (incl. woning, buurt, mensen, voorzieningen)	2021	62%	67%
Voorzieningen			
% huishoudens dat zegt tevreden te zijn over het aanbod voorzieningen tezamen	2021	47%	48%
% vindt medische 1 ^e lijnszorg voldoende aanwezig	2021	92%	87%
% vindt winkels dagelijkse boodschappen voldoende aanwezig	2021	94%	88%
Aantal arbeidsplaatsen in de wijk	2021	1.885	384.170
% m2 van objecten met niet-woonfunctie	2021	19%	38%
Werk & Inkomen			
Gemiddeld gestandaardiseerd huishoudinkomen	2019	€ 21.400	€29.000
% Lage inkomens (= % tot 110% sociaal minimum)	2019	36%	19%
Niet werkende beroepsbevolking (15-75 jaar)	2019	22%	13%
% huishoudens met bijstandsuitkering ²	2021	19%	11%

² Participatiewet

% huishoudens met inkomensbron uitkering ³	2019	25%	14%
% Bewoners (18+) met schulddienstverlening	2021	0,9%	0,8%
Jeugd & Onderwijs			
% o t/m 3 jaar	2021	4,5%	4,4%
% 4 t/m 11 jaar	2021	8,2%	8,4%
% 12 t/m 17 jaar	2021	7,2%	5,9%
% 18 t/m 22 jaar	2021	8,4%	7,0%
% jongeren met een startkwalificatie (18 t/m 22 jaar)	2020	58,3%	62,6%
% Voortijdige schoolverlaters (12 t/m 22-jarigen)	2019-2020	2,0%	2,5%
Aantal Incidenten jeugdoverlast (per 1.000 inw.)	2019	9	9
% Jeugdigen met Jeugdreclasseringsmaatregel	2019	1,8%	1,3%
% HALT verwijzing (12 t/m 17-jarigen)	2019	1,0%	2,0%
Veiligheid			
Overlastmeldingen leefmilieu (per 1.000 inw.)	nov 2020-okt 2021	47	57
% ervaart overlast door jongeren in de eigen buurt	2021	20%	14%
% ervaart drugsoverlast in de eigen buurt	2021	16%	12%
% ervaart overlast door omwonenden	2021	14%	12%
Aantal inbraken van woningen (per 1.000 adressen)	nov 2020-okt 2021	4,7	3,5
Aantal openlijke geweldplegingen tegen personen (per 1.000 inw.)	nov 2020-okt 2021	0,1	0,4
Aantal mishandelingen (per 1.000 inw.)	nov 2020-okt 2021	3,8	3,7
Aantal overvallen (per 1.000 inw.)	nov 2020-okt 2021	0,0	0,1
Veiligheidsbeleving (index)	2021	66	108
Welzijn & Participatie			
% bewoners dat zegt tevreden te zijn met de kwaliteit van hun leven	2021	71%	78%
% bewoners die mantelzorg verrichten	2021	14%	15%
% bewoners dat zegt een slechte gezondheid te ervaren	2021	25%	19%
% bewoners dat zegt sterke gezondheidsbelemmeringen te ervaren	2021	11%	8%
% bewoners die wekelijks sporten	2021	41%	55%
% bewoners die burenhulp verlenen	2021	46%	46%
% bewoners die actief zijn als vrijwilliger	2021	29%	21%
% bewoners die actief zijn in een bewonersinitiatief	2021	24%	20%
% bewoners dat zegt trots te zijn op eigen buurt	2021	55%	52%
% bewoners dat zegt zich verbonden te voelen met buurt	2021	51%	50%
% huishoudens dat <u>geen</u> gebruik maakt van voorzieningen sociaal domein ⁴	2019	61%	74%

³ WW, Participatiewet, WAO

⁴ Zoals WMO, Jeugdwet, Participatiewet.

Deze en meer cijfers zijn terug te vinden op www.wijkprofiel.rotterdam.nl. Op deze website kun je ook de definities en bronnen vinden van de indicatoren.